

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2642
Toplantı Tarihi/Sayısı : 19.3.2024/44
Karar Numarası : 2024/323
Başvuran : G. Ç.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Vezirköprü M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın Beyin ve Sinir Cerrahisi bölümüne sevkini yapıldığını ancak Kurum tarafından Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon bölümüne götürüldüğünü, ağrı kesici iğne vurulmak için koğuştta bulunan butona basarak sağlık personeli ve revir doktoruna haber yolladığını ancak kendisine bir dönüş yapılmadığını ve Kurum revirine çıkarılmadığı iddialarını içermektedir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Hatırlayamadığı bir tarihte bel ve boyun kitlenmesi yaşadığını, en son bel kitlenmesi yaşadığında bir mahpusun yardımıyla Kurum revirine çıktığını,

b. Kurum doktoru tarafından Uzunköprü Devlet Hastanesinin Beyin ve Sinir Cerrahisi bölümüne sevkini yapıldığını belirtildiğini ancak Kurum tarafından Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon bölümüne götürüldüğünü, bu bölüme götürülürken E. Ş. isimli sağlık personeline kendisinin Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon bölümüne değil Beyin ve Sinir Cerrahisi bölümüne sevkini olduğunu söylemesi üzerine ismi geçen personelin beyin cerrahisi olan doktorun dört haftalığına başka bir yerde geçici görevli olduğunu beyan ettiğini,

c. Doktorun yanından çıktıktan sonra aynı sağlık personeline kendisinin sevk edildiği Beyin ve Sinir Cerrahisi bölümüne götürülüp götürülmeyeceğini sorduğunu ve dört hafta sonra götürüleceği yanıtını aldığını, ayak bileği, boyun ve beli için Emar (MR) çektiğini, bunları çekinirken ufak çaplı tartışma yaşadıklarını, daha sonra Kuruma döndüğünü,

ç. 7/11/2023 tarihinde MR sonuçları geldiğinde sonuçlarını göstermek ve sol bacağına uyuşma olduğunu söylemek amacıyla Kurum revirine çıktığını, 8/11/2023 tarihinde belinin kitlenmesi üzerine hastaneye götürüldüğünü ve iğne vurulup geri gönderildiğini, MR sonuçlarının E. Ş. isimli sağlık personeli tarafından beyin cerrahisine gösterileceğinin söylendiğini,

d. Ağrı kesici iğne vurulmak için koğuştta bulunan butona basarak sağlık personeli ve revir doktoruna haber yolladığını, kendisine bir dönüş yapılmadığını,

e. 9/11/2023 tarihinden 14/11/2023 tarihine kadar revire çıkmak istediğini dilekçe ile belirttiğini ancak 7/11/2023 tarihinde revire çıktığı için tekrar revire çıkarılmadığını,

f. Sol ayak bileğinden ameliyat olduğunu, ağrısının hala sürdüğünü, sol ve sağ kolu, sol bacağı, omzu, boynu ve belinde hala devam eden sıkıntılarının olduğunu, bundan dolayı vücudunda kalıcı bir hasar olması durumunda Kurum revirinde görevli personelin sorumlu olacağını iddia etmektedir.

3. Muhatap Vezirköprü M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

- a. Başvuranın 29/7/2022 tarihinde kendi isteği ile Kuruma nakil geldiği,
  - b. Kurum aile hekiminin haftanın bir günü (salı) hizmet verdiği, mahpusların acil durumlar hariç sıraya göre revir birimine çıkartılarak tedavilerinin gerçekleştirildiği, başvuranın 9/11/2023-14/11/2023 tarihleri arasında vermiş olduğu dilekçelerinin revir birimi tarafından sıraya alındığı ancak Kurum hekiminin yoğunluğunun fazla olması nedeniyle başvuranın belirtilen tarihler arasında revir birimine çıkarılmadığı,
  - c. Başvuranın sağlık şikayetleri nedeniyle farklı tarihlerde; 21 kez Vezirköprü Devlet Hastanesine, 1 kez Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Hastanesine, 17 kez Kurum revirine alınarak sağlık işlemlerinin gerçekleştirildiği,
  - ç. 22/11/2023 tarihinde fizik tedavi doktoru tarafından MR sonuçlarının değerlendirilerek reçete edilen ilaçların başvurana teslim edildiği, boyun ve bel ağrısı ile gelen hastanın boyun MR sonuçlarının Beyin ve Sinir Cerrahi doktoru tarafından değerlendirilmesinin uygun görüldüğü, 24/11/2023 tarihinde Vezirköprü Devlet Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi polikliniğine muayene olmak için gittiği fakat doktor yoğunluğundan dolayı başvuranın muayene olamadığı,
  - d. 6/12/2023 tarihinde Vezirköprü Devlet Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi polikliniğinde muayene edilerek Fizik Tedavi polikliniğine sevk edildiği, aynı tarihte Vezirköprü Devlet Hastanesi Fizik Tedavi polikliniğinde muayene edildiği ve medikal tedavinin uygun görüldüğü, 19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Algoloji polikliniğine sevk edildiği ve sevk planlaması dahilinde en kısa sürede sevk işleminin gerçekleştirileceği,
  - e. Başvuranın dilekçesinde iddia etmiş olduğu sağlık problemleriyle ilgili tüm işlemlerin yapıldığı ve sağlığı ile yakından ilgilenildiği, başvuranın amacının yeşil ve kırmızı reçete ile satılan kontrole tabi uyuşturucu ve uyarıcı özelliği olan ilaçları temin etmek olduğu belirtilmiştir.
4. Başvuran tarafından Kurumumuza yasal süre içerisinde yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelesinin Önlenmesi Komitesine (CPT)

göre, mahpusların gözetim altında buldukları süre boyunca, tutukluluk sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişimlerinin bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir (Avrupa Konseyi, CPT, Cezaevlerinde Sağlık Hizmetleri, 1993, para. 34).

11. Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3'üncü maddesi herhangi bir sınırlama öngörmeksizin işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. AİHS'in 15'inci maddesinde kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörülmemiştir (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi [AİHM], *Selmouni/Fransa [BD]*, B. No: 25803/94, 28/7/1999, para. 95; *Assenov ve diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 24760/94, 28/10/1998, para. 93).

12. AİHM, bir kötü muamelenin AİHS'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, *Bouyid/Belçika*, B. No: 23380/09, 28/9/2015, para. 86).

13. Başvuranın bulunduğu Kurumda sağlık hakkı bağlamında yaşadığını iddia ettiği mağduriyet kapsamında muhatap Kurum tarafından gönderilen cevabi yazı ve ekleri incelendiğinde; Kurum aile hekiminin haftanın bir günü çalışmasından ve sağlık hizmetine erişimde yaşanan yoğunluktan başvuranın 9/11/2023-14/11/2023 tarihleri arasında revir birimine çıkartılmadığı ancak başvuranın farklı tarihlerde birçok kez muayene ve tedavi edildiği ifade edilmiştir.

14. Muhatabın cevabi yazısı ile başvurana ait sağlık evrakları birlikte incelendiğinde; başvuranın belirli bir süre revire çıkarılmamasının kötü muamele yasağının asgari eşiğini aştığı anlamına gelmeyeceği, yaşanan yoğunluktan kaynaklı vuku bulan hadisenin hayatın olağan akışına uygun olduğu, başvuranın farklı tarihlerde gerek Kurum revirinde gerekse hastanelerin ilgili polikliniklerinde muayene ve tedavilerinin gerçekleştirildiği ve ilaçlarının reçete edildiği anlaşıldığından muhatap Kurum tarafından hak ihlaline varan bir uygulamanın bulunmadığı değerlendirilmiştir.

15. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

19/3/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-imzalıdır

ÜnalSADE

Üye